Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

15 päivänä huhtikuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Asetus (EU) N:o 604/2013 – Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittäminen – 27 artikla – Oikeussuojakeino – Siirtopäätöksen tekemisen jälkeisten seikkojen ottaminen huomioon – Tehokas oikeussuoja

Asiassa C-194/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Belgia) on esittänyt 12.2.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.2.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

H. A.

vastaan

Belgian valtio,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti R. Silva de Lapuerta, jaostojen puheenjohtajat J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, E. Regan, M. Ilešič, L. Bay Larsen (esittelevä tuomari), A. Kumin ja N. Wahl sekä tuomarit E. Juhász, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: A. Rantos,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Krausenböck,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 9.11.2020 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– H. A., edustajinaan J. Hardy, advocaat, sekä M. El Khoury ja I. Fontignie, avocates,

– Belgian hallitus, asiamiehinään C. Pochet, M. Jacobs ja P. Cottin, avustajinaan D. Matray, J. Matray, S. Matray ja C. Piront, avocats,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. K. Bulterman ja C. S. Schillemans,

– Euroopan komissio, asiamiehinään G. Wils ja M. Condou-Durande,

kuultuaan julkisasiamiehen 2.2.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 (EUVL 2013, L 180, s. 31; jäljempänä Dublin III -asetus) 27 artiklan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain H. A., joka on kolmannen valtion kansalainen, ja Belgian valtio ja joka koskee Office des étrangers'n (ulkomaalaisvirasto, Belgia) päätöstä hylätä H. A:n turvapaikkahakemus ja määrätä hänet poistumaan Belgian alueelta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2013/32/EU

3 Kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/32/EU (EUVL 2013, L 180, s. 60) 46 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoilla on oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin tuomioistuimessa muutoksen hakemiseksi:

a) päätökseen, joka koskee heidän tekemäänsä kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta, mukaan lukien:
   i) päätös hakemuksen katsomisesta perusteettomaksi pakolaisaseman ja/tai toissijaisen suojeluaseman suhteen;
   ii) päätös hakemuksen tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumisesta – –
   iii) jäsenvaltion rajalla tai sen kauttakulkualueilla – – tehty päätös;
   iv) päätös jättää tutkinta suorittamatta – –

b) kieltävään päätökseen hakemuksen ottamisesta uudelleen tutkittavaksi sen jälkeen, kun tutkinta on keskeytetty – –

c) päätökseen kansainvälisen suojelun poistamisesta – –

– –

3. Edellä olevan 1 kohdan noudattamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että tehokkaat oikeussuojakeinot sisältävät sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen ex nunc -tutkimisen kaikilta osin – – ainakin muutoksenhakumenettelyissä ensimmäisessä oikeusasteessa.”

Dublin III -asetus

4 Dublin III -asetuksen johdanto-osan 4, 5 ja 19 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) Lisäksi [Eurooppa-neuvoston Tampereella (Suomi) 15. ja 16.10.1999 pidetyn erityiskokouksen] päätelmissä todetaan, että yhteiseen eurooppalaiseen turvapaikkajärjestelmään olisi lyhyellä aikavälillä sisällyttävä selkeä ja toimiva menettely turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi.

(5) Tällaisen menettelyn perusteiden olisi sekä jäsenvaltioiden että asianomaisten henkilöiden kannalta oltava puolueettomat ja oikeudenmukaiset. Menettelyn mukaisesti olisi erityisesti voitava määrittää nopeasti hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, jotta voidaan taata hakijoille tehokas pääsy kansainvälisen suojelun myöntämistä koskeviin menettelyihin ja jotta ei vaaranneta kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen saavuttamista.

– –

(19) Asianomaisten henkilöiden oikeuksien tehokkaan suojelun varmistamiseksi olisi erityisesti [perusoikeuskirjan] 47 artiklan mukaisesti otettava käyttöön oikeudelliset takeet ja tehokkaat oikeussuojakeinot, jotka koskevat päätöksiä siirtää hakija hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon. Jotta voidaan varmistaa, että kansainvälistä oikeutta noudatetaan, tällaisia päätöksiä koskevien tehokkaiden oikeussuojakeinojen olisi katettava sekä tämän asetuksen soveltamisen tarkastelu että oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin perustuvan tilanteen tarkastelu siinä jäsenvaltiossa, johon hakija siirretään.”

5 Asetuksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– –

g) ’perheenjäsenillä’, jos perhe on jo ollut olemassa lähtömaassa, seuraavia hakijan perheenjäseniä, jotka oleskelevat jäsenvaltioiden alueella:

– hakijan aviopuoliso tai vakituinen avopuoliso – –

– ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettujen puolisoiden tai hakijan alaikäiset lapset – –

– jos hakija on alaikäinen ja naimaton, hakijan isä, äiti tai muu aikuinen, joka on hakijasta vastuussa – –

– jos kansainvälistä suojelua saava henkilö on alaikäinen ja naimaton, henkilön isä, äiti tai muu aikuinen, joka on suojelua saavasta henkilöstä vastuussa – –”

6 Asetuksen 10 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos hakijalla on jossakin jäsenvaltiossa perheenjäsen, jonka kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ei ensimmäisessä käsittelyssä ole vielä tehty itse asian osalta päätöstä tuossa jäsenvaltiossa, kyseinen jäsenvaltio on vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, mikäli asianomaiset henkilöt ilmoittavat kirjallisesti sitä haluavansa.”

7 Saman asetuksen 17 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Edellä olevasta 3 artiklan 1 kohdasta poiketen kukin jäsenvaltio voi päättää käsitellä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön siellä jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen siinäkin tapauksessa, ettei se tässä asetuksessa määriteltyjen perusteiden mukaan ole vastuussa hakemuksen käsittelystä.

– –

2. Jäsenvaltio, jossa kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty – –, tai hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio voi milloin tahansa ennen ensimmäisessä käsittelyssä itse asian osalta tehtävää päätöstä pyytää toista jäsenvaltiota vastaanottamaan hakijan, jotta omaiset voidaan saattaa erityisesti perhesyihin tai kulttuurisiin näkökohtiin perustuvista humanitaarisista syistä yhteen, vaikka tämä toinen jäsenvaltio ei olisi 8–11 ja 16 artiklassa säädettyjen perusteiden nojalla vastuussa hakemuksen käsittelystä. Henkilöiden, joita asia koskee, on ilmaistava suostumuksensa kirjallisesti.

– –”

8 Dublin III -asetuksen 27 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Hakijalla – – on oltava oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin niin, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta siirtopäätökseen tai sen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä kohtuullisesta määräajasta, jonka aikana asianomainen henkilö voi käyttää oikeuttaan tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin 1 kohdan mukaisesti.

3. Siirtopäätöksiin kohdistuvien muutoksenhaun ja uudelleen käsittelyä koskevien hakemusten osalta jäsenvaltioiden on kansallisessa laissaan säädettävä, että

a) muutoksenhaku tai uudelleen käsittely antaa asianomaiselle henkilölle oikeuden jäädä asianomaiseen jäsenvaltioon, kunnes muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn tulos on selvillä; tai

b) siirto lykkääntyy automaattisesti tietyn kohtuullisen ajan, jonka kuluessa tuomioistuimen on päätettävä tarkasteltuaan asiaa perusteellisesti, onko muutoksenhaulla tai uudelleen käsittelyllä lykkäävä vaikutus; tai

c) asianomaisella henkilöllä on mahdollisuus pyytää kohtuullisen ajan kuluessa tuomioistuinta lykkäämään siirtopäätöksen täytäntöönpanoa, kunnes hänen muutoksenhakunsa tai uudelleen käsittelyn tulos on selvillä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on tehokkaat oikeussuojakeinot, lykkäämällä siirtoa, kunnes päätös ensimmäisestä lykkäyspyynnöstä on tehty. – –

4. Jäsenvaltiot voivat säätää, että toimivaltaiset viranomaiset voivat viran puolesta lykätä siirtopäätöksen täytäntöönpanoa kunnes muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn tulos on selvillä.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianomaisella henkilöllä on mahdollisuus oikeusapuun ja tarvittaessa kielelliseen apuun.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeusapu myönnetään pyynnöstä maksutta, jos asianomaisella henkilöllä ei ole varaa maksaa siitä aiheutuvia kustannuksia – –”

Belgian oikeus

9 Ulkomaalaisten maahantulosta, oleskelusta, asettautumisesta ja maastapoistamisesta 15.12.1980 annetun lain (loi sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers) (Moniteur belge 31.12.1980, s. 14584) 39/2 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

"[Conseil du contentieux des étrangers (ulkomaalaisasioita käsittelevä hallintotuomioistuin, Belgia)] ratkaisee tuomiolla muut kanteet, joissa vaaditaan toimen kumoamista joko olennaisten menettelymääräysten tai sellaisten menettelymääräysten rikkomisen vuoksi, joiden noudattamatta jättäminen aiheuttaa toimen pätemättömyyden, taikka lainvastaisuuden tai harkintavallan väärinkäytön vuoksi."

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

10 H. A. haki Belgiasta turvapaikkaa 22.5.2017.

11 H. A:ta 31.5.2017 puhuteltuaan Office des étrangers pyysi 22.6.2017 Espanjan viranomaisia ottamaan hänet vastaan.

12 Espanjan viranomaiset hyväksyivät tämän pyynnön H. A:n vastaanotosta 4.7.2017.

13 Office des étrangers hylkäsi 1.8.2017 H. A:n tekemän turvapaikkahakemuksen ja määräsi hänet poistumaan Belgian alueelta.

14 H. A. riitautti tämän päätöksen Conseil du contentieux des étrangers'ssa 25.8.2017 nostamallaan kanteella, jossa hän vetosi muun muassa siihen, että hänen veljensä oli saapunut Belgiaan 22.8.2017, että tämä oli hakenut sieltä turvapaikkaa ja että heidän hakemustensa käsittely yhdessä oli välttämätöntä menettelyn oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi.

15 Kyseinen tuomioistuin hylkäsi kanteen 30.11.2017 antamallaan tuomiolla. Tämä tuomio perustui osittain toteamukseen, jonka mukaan H. A:n veljen Belgiaan saapumiseen liittyneet seikat olivat Office des étrangers'n riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeisiä seikkoja eikä niitä tästä syystä voitu ottaa huomioon kyseisen päätöksen laillisuutta arvioitaessa.

16 H. A. teki tuomiosta 28.12.2017 kassaatiovalituksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen. Hän väittää valituksensa tueksi, että Conseil du contentieux des étrangers loukkasi hänen oikeuttaan tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin, sellaisena kuin se ilmenee Dublin III -asetuksen 27 artiklasta ja perusoikeuskirjan 47 artiklasta, koska se oli kieltäytynyt ottamasta huomioon siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiä seikkoja tämän päätöksen lainmukaisuuden tutkimiseksi.

17 Tässä tilanteessa Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Belgia) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko [Dublin III -asetuksen] 27 artiklaa, luettuna yksin ja yhdessä [perusoikeuskirjan] 47 artiklan kanssa, tulkittava siten, että siinä velvoitetaan kansallinen tuomioistuin tarvittaessa ottamaan huomioon Dublinin säännöstön mukaisen siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat, jotta taataan oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin?"

Pääasian kohteen säilyminen

18 Belgian hallitus väittää, ettei ennakkoratkaisupyynnöstä ole enää tarpeen lausua. Sen mielestä nimittäin H. A:lla ei enää ole intressiä kassaatiovalitukseen, koska Belgian viranomaiset alkoivat 31.1.2019 käsitellä hänen hakemustaan kansainvälisestä suojelusta ja myönsivät sitten hänelle turvapaikan 28.8.2019.

19 Unionin tuomioistuimen kysyttyä ennakkoratkaisua pyytäneeltä tuomioistuimelta, oliko sen mielestä vastaus sen kysymykseen yhä tarpeen pääasian ratkaisemiseksi, kyseinen tuomioistuin ilmoitti haluavansa pysyttää ennakkoratkaisupyyntönsä.

20 Se on täsmentänyt tältä osin muun muassa, että pääasian kassaatiovalituksella on yhä kohde siltä osin kuin se kohdistuu tuomioistuinratkaisuun, jota mikään tosiseikka ei voi saada poistumaan oikeusjärjestyksestä. Se katsoo kuitenkin, että jos seikat, joihin Belgian hallitus vetoaa, pitäisivät paikkansa, voitaisiin tosiaan pohtia, onko H. A:lla edelleen intressi saada pääasiassa kyseessä oleva valituksenalainen tuomio kumotuksi. Kyseisen tuomioistuimen mukaan sen ei kuitenkaan ole mahdollista päättää viran puolesta ja ilman kontradiktorista näkemystenvaihtoa, että kyseinen intressi on poistunut ja että vastaus esitettyyn kysymykseen ei enää ole tarpeen pääasian ratkaisemiseksi.

21 Tässä yhteydessä on muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklalla luotu menettely on unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön väline, jonka avulla unionin tuomioistuin esittää kansallisille tuomioistuimille ne unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joita nämä tarvitsevat ratkaistakseen käsiteltävikseen saatetut asiat (tuomio 12.3.1998, Djabali, C-314/96, EU:C:1998:104, 17 kohta ja tuomio 19.11.2019, A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 69 kohta).

22 Unionin tuomioistuimen niin ikään vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa käyttöön otetussa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos siis esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimella on lähtökohtaisesti velvollisuus vastata niihin (tuomio 24.11.2020, Openbaar Ministerie (Asiakirjaväärennökset), C-510/19, EU:C:2020:953, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

23 Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on mielestään Belgian oikeuden prosessisääntöjen mukaisesti edelleen velvollinen ratkaisemaan pääasian, on katsottava, että tämä asia on yhä vireillä kyseisessä tuomioistuimessa ja että unionin tuomioistuimen vastaus esitettyyn kysymykseen on edelleen hyödyllinen kyseisen asian ratkaisemiseksi.

24 Niinpä ennakkoratkaisupyynnöstä on tarpeen lausua.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ennakkoratkaisukysymyksellään pääasiallisesti, onko Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa, tarvittaessa luettuna perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa, tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu kanne siirtopäätöksen kumoamiseksi, ei tämän kanteen tutkiessaan voi ottaa huomioon siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiä olosuhteita.

26 Belgian hallitus väitti istunnossa, että Belgian oikeuden prosessisäännöt ovat unionin oikeuden mukaisia siltä osin kuin niissä säädetään, että toimivaltaisen tuomioistuimen on siirtopäätöksestä nostetun kumoamiskanteen tutkiessaan otettava huomioon ne tämän päätöksen tekemisen jälkeiset olosuhteet, jotka ovat ratkaisevia Dublin III -asetuksen asianmukaista soveltamista varten, joten aluksi on muistutettava, että unionin tuomioistuimen tehtävänä on unionin tuomioistuinten ja kansallisten tuomioistuinten välisen toimivallanjaon mukaisesti ottaa huomioon ennakkoratkaisukysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat, sellaisina kuin ne on ennakkoratkaisupyynnössä esitetty. Ennakkoratkaisupyyntöä ei siis voida tutkia kansallisen oikeuden sellaisen tulkinnan valossa, johon jäsenvaltion hallitus on vedonnut (ks. vastaavasti tuomio 21.6.2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, 25 kohta).

27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on selvästi todennut, että sen Belgian oikeudesta tekemän tulkinnan mukaan hallintotuomioistuimen on siirtopäätöksestä nostetun kumoamiskanteen tutkiessaan lausuttava tämän päätöksen laillisuudesta sellaisena kuin asianomainen hallintoviranomainen on päätöksen tehnyt eli kyseisen viranomaisen hallussa olleiden tietojen perusteella, eikä se voi ottaa päätöksen tekemisen jälkeisiä olosuhteita huomioon.

28 Unionin tuomioistuin ei näin ollen voi tässä ennakkoratkaisumenettelyssä omaksua Belgian hallituksen puoltamaa Belgian oikeuden prosessisääntöjen tulkintaa.

29 Lisäksi Belgian ja Alankomaiden hallitukset sekä Euroopan komissio ovat väittäneet, että pääasiassa kyseessä olevan siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset olosuhteet, joihin H. A. vetoaa, eivät olleet ratkaisevia Dublin III -asetuksen asianmukaista soveltamista varten.

30 Tältä osin pitää paikkansa, että – jollei muuta johdu siitä, että asianomainen jäsenvaltio mahdollisesti käyttää Dublin III -asetuksen 17 artiklassa säädettyä harkintavaltalauseketta – kansainvälisen suojelun hakijan veljen saapuminen vastaanottopyynnön esittäneeseen jäsenvaltioon ei voi, kun mainitun asetuksen 2 artiklan g alakohtaan sisältyvän käsitteen ”perheenjäsenet” määritelmä otetaan huomioon, oikeuttaa sitä, että sovelletaan asetuksen 10 artiklaa, joka koskee tilannetta, jossa hakijalla on jossakin jäsenvaltiossa perheenjäsen, jonka tässä jäsenvaltiossa esittämästä kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ei vielä ole tehty päätöstä ensimmäisessä asteessa asiakysymyksen osalta.

31 Tämä toteamus ei kuitenkaan ole omiaan antamaan ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle riittävää vastausta, jotta se voisi ratkaista käsiteltävänään olevan kassaatiovalituksen, koska kyseinen tuomioistuin on täsmentänyt, että sen on kassaatiovalituksen tutkiessaan selvitettävä, oliko Conseil du contentieux des étrangers velvollinen ottamaan riidanalaisen siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset olosuhteet huomioon, jolloin se ei voi arvioida, voivatko olosuhteet, joihin H. A. on konkreettisesti vedonnut kyseisessä tuomioistuimessa, vaikuttaa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen.

32 Kun ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltävänä pääasiassa täten oleva problematiikka otetaan huomioon, on palautettava mieleen, että Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdassa säädetään, että siirtopäätöksen kohteena olevalla henkilöllä on oltava oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin niin, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta siirtopäätökseen tai sen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.

33 Tämän oikeussuojakeinon laajuus täsmennetään kyseisen asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleessa, jossa todetaan, että jotta kansainvälisen oikeuden noudattaminen voidaan varmistaa, kyseisellä asetuksella käyttöön otetun siirtopäätöksiä koskevan tehokkaan oikeussuojakeinon olisi katettava yhtäältä kyseisen asetuksen soveltamisen tarkastelu ja toisaalta oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin perustuvan tilanteen tarkastelu siinä jäsenvaltiossa, johon hakija siirretään (tuomio 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, 37 kohta ja tuomio 2.4.2019, H. ja R., C-582/17 ja C-583/17, EU:C:2019:280, 39 kohta).

34 Kun otetaan huomioon muun muassa yleinen kehitys, jota Dublin III -asetuksen antamisen johdosta on tapahtunut johonkin jäsenvaltioon jätetyn kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskevassa järjestelmässä, sekä kyseisellä asetuksella tavoitellut päämäärät, mainitun asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että siinä siirtopäätöstä vastaan säädetyn oikeussuojakeinon on voitava koskea sekä sääntöjen, joilla annetaan vastuu kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, noudattamista että samassa asetuksessa säädettyjä menettelyllisiä takeita (tuomio 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, 38 kohta ja tuomio 2.4.2019, H. ja R., C-582/17 ja C-583/17, EU:C:2019:280, 40 kohta).

35 Lisäksi unionin tuomioistuin on katsonut, että kun otetaan huomioon yhtäältä Dublin III -asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleessa mainittu tavoite taata perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisesti asianomaisten henkilöiden tehokas suoja ja toisaalta tämän asetuksen johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa esitetty tavoite varmistaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion nopea määrittäminen, hakijalla on oltava käytössään tehokas ja nopea oikeussuojakeino, jonka ansiosta hän voi vedota siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiin olosuhteisiin silloin, kun niiden huomioon ottaminen on ratkaisevaa kyseisen asetuksen asianmukaista soveltamista varten (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, 44 kohta ja tuomio 25.1.2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, 31 kohta).

36 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että kansallinen säännöstö, jonka mukaan asianomainen kansainvälisen suojelun hakija voi vedota siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiin olosuhteisiin kyseistä päätöstä koskevassa muutoksenhaussa, täyttää kyseisen tehokkaasta ja nopeasta oikeussuojakeinosta säätämistä koskevan velvollisuuden (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, 45 kohta ja tuomio 25.1.2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, 32 kohta).

37 Tämä viimeksi mainittu oikeuskäytäntö ei kuitenkaan merkitse sitä, että jäsenvaltioiden olisi Dublin III -asetuksen 27 artiklan mukaisesti välttämättä järjestettävä muutoksenhakujärjestelmänsä siten, että tämän tuomion 35 kohdassa mainittu vaatimus siirtopäätöksen tekemisen jälkeisten ratkaisevien olosuhteiden huomioon ottamisesta taattaisiin tutkittaessa muutoksenhaku, jonka avulla siirtopäätöksen laillisuus voidaan riitauttaa.

38 Unionin lainsäätäjä nimittäin on yhdenmukaistanut vain jotkin niistä menettelysäännöistä, jotka koskevat mahdollisuutta, joka asianomaisella henkilöllä on oltava, hakea muutosta siirtopäätökseen tai tämän päätöksen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.

39 Tältä osin on todettava, että vaikka Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdassa ja tämän asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleessa osaltaan määritellään mainitun oikeussuojakeinon kohde ja säädetään, että tätä keinoa on voitava käyttää tuomioistuimessa, asetuksen 27 artiklan 2–6 kohdassa täsmennetään ainoastaan määräaikaa, jonka kuluessa kyseistä oikeussuojakeinoa on voitava käyttää, siirtopäätöksen täytäntöönpanon lykkäämisen edellytyksiä kyseisen muutoksenhaun tapauksessa ja oikeusapua, jota asianomaisen henkilön on voitava saada.

40 Dublin III -asetuksen 27 artiklassa ei sitä vastoin täsmennetä, edellyttääkö siinä säädetty oikeussuojakeino välttämättä sitä, että tuomioistuin, jolta muutosta haetaan, voi tutkia siirtopäätöksen laillisuuden ex nunc.

41 Kyseisen 27 artiklan sanamuoto poikkeaa siten direktiivin 2013/32, joka annettiin samana päivänä kuin Dublin III -asetus yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän yleisen uudelleentarkastelun yhteydessä, 46 artiklan 3 kohdan sanamuodosta, jonka mukaan direktiivin 46 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja toimia, joihin siirtopäätökset eivät kuulu, vastaan käytettävissä olevat tehokkaat oikeussuojakeinot sisältävät ”sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen ex nunc -tutkimisen kaikilta osin”.

42 Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että kun kyseessä olevasta alasta ei ole annettu unionin sääntöjä, kunkin jäsenvaltion on annettava sisäisessä oikeusjärjestyksessään menettelysäännöt sellaisia oikeussuojakeinoja varten, joilla pyritään turvaamaan yksityisten oikeudet, menettelyllistä itsemääräämisoikeutta koskevan periaatteen nojalla, kuitenkin sillä edellytyksellä, että nämä menettelysäännöt eivät ole epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia kansallisen oikeuden piiriin kuuluvia tilanteita (vastaavuusperiaate), eivätkä ne ole sellaisia, että unionin oikeudessa vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate) (ks. vastaavasti tuomio 18.6.2002, HI, C-92/00, EU:C:2002:379, 67 kohta; tuomio 13.12.2017, El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, 26 kohta ja tuomio 9.9.2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Myöhemmän hakemuksen hylkääminen – Muutoksenhaun määräaika) (C-651/19, EU:C:2020:681), 34 kohta).

43 On myös muistutettava, että kun jäsenvaltiot soveltavat unionin oikeutta, niiden on taattava perusoikeuskirjan 47 artiklan, jossa vahvistetaan tehokasta oikeussuojaa koskeva periaate, ensimmäisessä kohdassa vahvistetun tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden kunnioittaminen (tuomio 19.12.2019, Deutsche Umwelthilfe, C-752/18, EU:C:2019:1114, 34 kohta).

44 Ensinnäkin on todettava vastaavuusperiaatteesta, että se edellyttää, että kaikkia muutoksenhakuun sovellettavia sääntöjä sovelletaan samalla tavalla riippumatta siitä, onko kyse muutoksenhausta unionin oikeuden rikkomisen perusteella vai samankaltaisesta muutoksenhausta kansallisen oikeuden rikkomisen perusteella (tuomio 15.3.2017, Aquino, C-3/16, EU:C:2017:209, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Toiseksi tehokkuusperiaatteesta on korostettava, että siirtopäätöksestä nostettu kumoamiskanne, jonka yhteydessä asiaa käsittelevä tuomioistuin ei voi ottaa huomioon niitä kyseisen päätöksen tekemisen jälkeisiä olosuhteita, jotka ovat ratkaisevia Dublin III -asetuksen asianmukaista soveltamista varten, ei takaa sellaista riittävää oikeussuojaa, jonka avulla asianomainen henkilö voi käyttää tähän asetukseen ja perusoikeuskirjan 47 artiklaan perustuvia oikeuksiaan.

46 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 82 ja 85 kohdassa, ei kuitenkaan voida sulkea pois sitä, että riittävä oikeussuoja voidaan taata kansallisen tuomioistuinjärjestelmän piirissä, kun tätä järjestelmää tarkastellaan kokonaisuutena, muilla tavoilla kuin siirtopäätöksen tekemisen jälkeisten ratkaisevien olosuhteiden huomioon ottamisella tutkittaessa muutoksenhaku, jolla on tarkoitus varmistaa kyseisen päätöksen laillisuuden valvonta.

47 Jotta asianomaiselle henkilölle voidaan antaa riittävä oikeussuoja, edellisessä kohdassa mainitusta muutoksenhausta erillisellä, erityisellä oikeussuojakeinolla on käytännössä taattava tälle henkilölle mahdollisuus saada aikaan se, että vastaanottopyynnön esittävän jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset eivät voi silloin, kun siirtopäätöksen tekemisen jälkeinen olosuhde on esteenä tämän päätöksen täytäntöönpanolle, siirtää kyseistä henkilöä toiseen jäsenvaltioon. Kyseisellä oikeussuojakeinolla on myös varmistettava, että kun siirtopäätöksen tekemisen jälkeinen olosuhde merkitsee vastaanottopyynnön esittävän jäsenvaltion vastuuta, tämän valtion toimivaltaisten viranomaisten on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin tämän vastuun tunnustamiseksi ja saman henkilön esittämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelyn aloittamiseksi viipymättä (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, 43 kohta).

48 Tästä seuraa, että sellaisen erityisen oikeussuojakeinon käytön, jonka avulla voidaan ottaa huomioon ne siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset olosuhteet, jotka ovat ratkaisevia Dublin III -asetuksen asianmukaista soveltamista varten, on oltava mahdollista tällaisten olosuhteiden ilmettyä, mutta kyseinen käyttö ei saa edellyttää asianomaisen henkilön vapaudenmenetystä tai asianomaisen siirtopäätöksen välittömän täytäntöönpanon uhkaa.

49 Esitettyyn kysymykseen on vastattava kaiken edellä esitetyn perusteella, että Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa, luettuna tämän asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleen valossa, ja perusoikeuskirjan 47 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu kanne siirtopäätöksen kumoamiseksi, ei tämän kanteen tutkiessaan voi ottaa huomioon sellaisia siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiä olosuhteita, jotka ovat ratkaisevia mainitun asetuksen asianmukaista soveltamista varten, ellei kyseisessä lainsäädännössä säädetä sellaisesta erityisestä oikeussuojakeinosta, joka sisältää asianomaisen henkilön tilanteen ex nunc -tutkimisen toimivaltaisia viranomaisia sitovin tuloksin, jota voidaan käyttää kyseisten olosuhteiden ilmettyä ja joka muun muassa ei edellytä kyseisen henkilön vapaudenmenetystä eikä myöskään siirtopäätöksen välittömän täytäntöönpanon uhkaa.

Oikeudenkäyntikulut

50 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 27 artiklan 1 kohtaa, luettuna tämän asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleen valossa, ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu kanne siirtopäätöksen kumoamiseksi, ei tämän kanteen tutkiessaan voi ottaa huomioon sellaisia siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiä olosuhteita, jotka ovat ratkaisevia mainitun asetuksen asianmukaista soveltamista varten, ellei kyseisessä lainsäädännössä säädetä sellaisesta erityisestä oikeussuojakeinosta, joka sisältää asianomaisen henkilön tilanteen ex nunc -tutkimisen toimivaltaisia viranomaisia sitovin tuloksin, jota voidaan käyttää kyseisten olosuhteiden ilmettyä ja joka muun muassa ei edellytä kyseisen henkilön vapaudenmenetystä eikä myöskään siirtopäätöksen välittömän täytäntöönpanon uhkaa.

Allekirjoitukset